

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Sacerdotii Origine & Præstantia - Variis item Industriis, & Praxibus, quibus Sacerdotes boni ad Dei gloriam suámque & Proximi salutem promovendam sunt usi ; Malorum Qvoque Sacerdotum infelici interitu, radicibus, & remediis Cui etiam Compendium Ritualis, ea, quæ pro commodiori Sacramentorum & ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1681

Exempla Taciturnitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48600](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48600)

S. Ignatius noluit se in causa matrimoniali Neptis Fratris interponere dicens, Religiosos ista Urbanitatis officia gerere debere, ut ea, quæ DEI sunt, impensius curare possent. Hinc ijs, qui per ipsum in aulas Principum admitti volebant, dicere solebāt, se quidem præstantiorem Dominum nescire, quàm quem ipse sibi delegisset; in hujus familiaritatem, si vellent, se omni ope admissurum, ut recitatur. Hist. Soc. p. 1. l. 7. n. 16. vit. l. 5. c. 5.

Joannes Polancus è Societate JESU, Domino cuidam multo de bello nuntianti per literas respondit: De dissidijs inter Christianos Principes Societati nostræ nec dare literas, nec accipere gratum est. Sapienti pauca. Vale. Hist. Soc. p. 1. l. 1. n. 39.

Limæ cum Pater quidam Societatis JESU alicui ex primotivius operam suam in sæculari negotio negasset, ille alienato à Societate animo statuit alijs confiteri, ad quos dum properat, clarè & distinctè vocem audiit dicentis: *Ne illos sollicitas; nec enim illos volo, quibus tu quarebas, & volentibus, negotiis occupari.* Annux Soc. 1603. in Coll. Limensi. IV. Audiant ergo Sacerdotes S. Paulum 1. Theff. 4. hortantem: *Rogamus vos Fratres, ut abundetis magis, & operam detis, ut quieti sitis, & ut vestrum negotium agatis, & operemini manibus vestris, sicut præcepimus vobis.* Et iterum 1. ad Cor. c. 15. *Fratres mei dilecti, stabiles estote, & immobiles, abundantes in opere Domini semper, scientes, quòd labor vester non est inanis in Domino.* Sic sanè de illis aliquando cum veritate illud Sap. 10. dicitur: *In sum deduxit Dominus per vias rectas, honestavit illum in laboribus, & complevit labores illius.*

Exempla Taciturnitatis.

I. Taciturnitas est virtus, quæ inordinatus loquendi appetitus cohibetur; quæ proin tres ob causas Sacerdotibus summe necessaria est. 1. Quia cum DEO specialiter consecrati sint, atque ad ipsum laudandum, & si non quotidie, frequentius tamen, quàm Laici soleant, sumendum sint vocabantur, merito linguam tanquam primarium harum actionum instrumentum, purum, & ab omni peccato liberum custodire debent, cum, ut rectè advertit S. Jacobus c. 1. *Si quis putat*

putat se Religiosum esse, non refrenans linguam suam, tum publicè per conciones, tum privatim per colloquia, tum adhortationes loqui debeat, hoc ipso prius artem loquendi addiscere debet, uti rectè S. Hieronymus advertit in c. 3. Eccl. dicens: *Discamus & nos prius loqui, ut postea ad loquendum omnia referemus.* mus certo tempore, ad praeceptorum eloquia pendamus, nihil nobis videatur rectum esse, nisi quod discimus, multum silentium de Discipulis efficiamur Magister. Quia, cum ipse magis necesse habeat, virtute ex Spiritu Sancti inhabitationem instrui, per Taciturnitatem illi dignam habitationem & templum preparare debet, enim S. Petrus Damian. ep. 130. monet, dum ait: *Dum verba humani cessant alloqui, construitur in te templum Spiritus Sancti.* Hinc est, quod de templi constructione sacra testatur historia, quod *Securis, & omne ferramentum non sunt ad domum Domini, cum adificaretur; templum quippe silentium crescit, quia cum mens humana per exteriora verba se non diffundit, in sublime fastigium Spiritus Sancti structura consurgit, tantoque succrescens sustollitur, quanto exterius per custodiam silentij sese fundere prohibetur, custos enim Iustitia silentij.* Duo autem sunt officia hujus Taciturnitatis.

II. Primum est, ut, cum omnino tacendum est, silentium accuratè custodiatur, puta quando secretum custodiendum, defectus proximi suppressendi, sermones sacri audire, aut alia officia Ecclesiastica obeunda, lex silentij servanda, nam ut Smaragdus in reg. S. Benedicti advertit, *qui silentii virtutem veraciter amat, necesse est, ut tempus etiam à bonis locutionibus taceat, ut virtutes ad tempus tacendo nutriat, quas nutritas tempore congruo sapienter proferat.* Id quod multi doctores diligenter observarunt.

S. Thomas Aquinas tam tenaciter silentium custodire à Condiscipulis bos mutus fuerit vocatus, quem tamen Albertus Magnus illius Magister suo tempore sic magis

prædixit, ut totus Orbis cum admiratione illum au-

ditus sit. Vita. 7. Mart.

B. Godefridus Ambiani Præsul, quotiescunque iter facie-
bat, comites præcedere iussit, causamque hujus moris in-
rogatus respondit, se id facere, ut silentium magis serva-
ret, atque ab otiosis sermonibus cavere possit. Drex. in Phaë-
d. c. 41. §. 4.

Abbas Agatho toto triennio lapidem in ore gestavit, ut
silentium observare cogeretur. Vit. Patrum.

De Hor Abbate nonagenario tria speciali laude & admi-
ratione digna commemorat Heraclides. 1. Quod nun-
quam mentitus sit. 2. Quod nulli unquam maledixerit.
Quod nunquam citra necessitatem locutus sit.

S. Arsenio quærenti, quâ ratione proficeret ad salutem &
per celo delapsa respondit: Fuge, tace, quiesce, hæc sunt
principia salutis. S. Ephrem to. 12. in apophteg. m.

S. Bernardus in Monasterio Clarevallensi tantum cum suis
monachis silentium observabat, ut hujus silentij fama apud
seculares homines supervenientes non modò singularem er-
ror illos reverentiam excitârit, sed etiam à verbis superfluis,
etiam dieam pravis & noxiis cavendis incitârit. Vita l. 1. c. 7.

III. Alterum officium Taciturnitatis est, ut, cum loquen-
dam est, omnes circumstantiæ, puta materia, sonus, locus,
& gestus, ita observentur, ut dici suo modo de loquente Sa-
cerdote possit, quod de Job olim dictum esse, S. Scriptura
testiminet: *In his omnibus non peccavit Job labijs facis.*
Quod quidem quàm difficile sit, ex eo facilè colligitur,
quod S. Jacobus c. 3. dixerit: *Si quis in verbo non offendit,*
perfectus est vir. Unde tantò magis honorandi sunt
aliqui Sacerdotes, quantò perfectius hoc officium observâ-
verunt.

S. Ignatius Loiola sic loquebatur, ut sermo ejus semper ef-
fectus silentij gravis, simplex, parcus, consideratus, & nar-
ratio potius, quàm amplificatio, aut confirmatio, aut con-
sentio. In rebus alicujus ponderis diu hærebat, levibus
prætermittis. Viros graves nunquam Authores proferebat,
nisi in rebus gravibus & certis. In laudando parcus, par-
cior erat in vituperando, unde superlativis vix utebatur.
Audicus aliquid, quod ad iram vel turbidiorem motum in-

citare potuisset. statim se colligebat, jungebaturque cum
&, quid responderet, accuratè meditabatur. Vita l. 1. c. 1.

Idem P. Saimeroni & P. Paschasio Broëtho in Hybern
ituris hæc loquendi documenta dedit. 1. Ut in loqu
essent moderati & parci, in audiendo faciles, & patient
ramdiu audirent, donec alter sua omnia explicasset, ac
demum breve, facileque responsum subijcerent, unde
nis instandi præcideretur occasio. 2. Ad omnium
se accommodarent, quantum fas sberet, omnibus
facti; unde cum acri & incitato & ipsi lenitudinem
gendo morosam exuerent: contra cum circumspedo
do in loquendo, & ipsi tarditatem, gravitatemque
rent: cautè autem cum iracundis agendum, nec
sed patienter; &, qui seipsum iracundum nôrit,
niendum antè animum. 3. Cogitandum, fore,
sua dicta publica, privata in vulgus emanarent. Vita
p. 1. l. 3. n. 48.

Abbas Pambo, cum illum psalmi 38. Versum
custodiam vias meas, ut non delinquam in lingua
divisser, satis est, inquit, inquit, reliqua audiam, cum
pere implevero. Multò deinde post tempore rever
interrogaretur, cur ad Magistrum suum redire tam
stulisset: nondum se illud, quod didicerat, perfec
xit, scriptum autem esse ab Apostolo: *Estote factores*
verbi, & non auditores tantum. Vit. Patrum.

Alanus de Solminihac has sibi leges ad loquendum
scripserat: Curabo, ut erga quosvis sim affabilis,
durioribus abstinere, non loquar de aliorum imperi
bus, modestiæ & religiosæ gravitati ubivis studebo,
gressu, si non muneris mei ratio vel lex caritatis ali
deat, auscultare magis, quàm verba fecere satagam,
quia mea, quantum fieri potest, de rebus Spiritualibus
lios amore DEI inflammandos instituentur. Quas
leges summa cum accuratone ipsum observasse, aut
tz l. 3. c. 18. testatur.

IV. Meritò ergo quivis Sacerdos præclaram S. Am
l. 1. de offic. sententiam altè menti inculpere, & tal
debet: *Allega sermonem tuum, ne luxuriet, ne loquatur
& multis loquio peccata sibi colligat. Sit restrictus,*

coerceatur; autò lutum colligit amnis & undas. In-
quam sit verbis suis & statera, atque mensura, ut sit gran-
tatis in sensu, in sermone pondus, atque in verbis modus.

CAPVT II.

DE EXEMPLIS SACERDO-
TUM AD PROXIMI SALU-
TEM PERTINENTIBUS.

UT & in his Exemplis referendis ordinatè procedam, in-
duos Titulos totum hoc caput dividam, in quorum
primo Exempla in agendo cum varijs Personis, puta Infide-
libus, Hereticis, Peccatoribus, Christianis bonis, Infirmis,
Captivis, Pestiferis, Pauperibus, Consanguineis, Benefacto-
ribus, Domesticis, Adolescentibus, & Defunctis, relictis;
in secundo verò Exempla in functionibus Sacerdotalibus,
nempe Concionibus, Confessionibus, Carechizationibus, &
privatis conversationibus exhibita referentur.

TITULUS I.

DE EXEMPLIS IN AGENDO CUM
VARIIS PERSONIS.

§. I.

De Exemplis Caritatis erga Infideles.

I. Per Infideles hoc loco intelliguntur omnes extra Eccle-
siam constituti, nimirum Ethnici, Turcæ, Judæi & similes;
quorum conversionem meritò Sacerdos quivis, què
DEVM se diligere profiretur, sedulo cooperari debet; quo-
modo enim, ait S. Bonaventura p. 2. Pharett. diu. amor. c. 1.
potest dicere; se diligere DEVM, & ejus amorem ap-
petere, qui ejus imaginem videt in sterquilinio jacentem,
non curat? aut si cogitat, quòd Filius DEI pro anima-
bus redimendis mortuus est, & ipse pro animabus mori non
cupit?

N 4